

УДК 378.091:373.2:37.018.43(045)

DOI <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2020.78.07>

Бубін А. О., Боярчук С. І., Циплюк А. М.

ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ: ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ

На основі вивчення наукових джерел проаналізовано дослідження сучасних учених про теоретичні положення організації дистанційного навчання, з'ясовано суть поняття «дистанційне навчання» як сучасної інноваційної форми навчання, розкрито організаційні та методичні аспекти впровадження дистанційного навчання в освітній процес на основі ефективних методик і технологій.

Авторами виокремлено переваги дистанційного навчання як такого, що забезпечується відповідним навчально-інформаційним середовищем, використанням ресурсів мережі Інтернет, мультимедійних навчальних засобів та інших електронних освітніх ресурсів; орієнтує студентів на новий стиль навчання з інтенсивним використанням інформаційно-комунікативних технологій, програм і систем віддаленого спілкування, подачі інформації та сприяє розвитку їх вмінь і навичок для подальшого навчання протягом життя; забезпечує діалогове спілкування між всіма учасниками освітнього процесу і постійну підтримку на усіх етапах навчання.

Обґрунтовано думку про дистанційне навчання як специфічний засіб опанування значним обсягом навчальної інформації; інструмент самоактуалізації, самовдосконалення і самореалізації, адаптації здобувачів освіти до нових вимог навчання в умовах трансформації сучасного освітнього середовища. Дистанційне навчання спрямоване на формування високого ступеня самоосвіти студентів, засноване на їх мотивації до виконання завдань, інформаційній та методичній підтримці студентів, використанні інтерактивних методів. Автори наголошують, що організація дистанційного навчання потребує інформаційної та методичної підтримки, використання в освітньому процесі нових досягнень інформаційних технологій, які забезпечують технологічність навчання.

Ключові слова: дистанційне навчання, професійна підготовка, фахівці дошкільної освіти, інформаційно-комунікаційні технології, навчальна платформа.

Модернізація сучасної системи вищої освіти в Україні спрямована на створення оптимальних умов особистісно-професійного становлення майбутнього педагога, фахівця дошкільної освіти і все більше орієнтується на розвиток дистанційного навчання як глобального тренду в сучасних умовах.

Запровадження дистанційного навчання як дієвого інструменту взаємодії систем вищої освіти та його стрімкий розвиток ґрунтується на використанні світового досвіду, поєднанні прогресивних технологій дистанційної освіти з технологіями та методами класичних форм навчання і спрямовується на підвищення якості підготовки майбутніх педагогів.

Можливість вибору системи навчання, взаємопроникнення та інтеграція методів, засобів і форм освітнього процесу зумовлює та передбачає підготовку фахівців, здатних до професійної та інноваційної діяльності, оновлення знань, проектування особистісного та професійного зростання в контексті освітньої парадигми [3, с. 92].

Прийняття низки важливих законів і програм з проблем дистанційного навчання складають нормативно-правову базу та є підґрунтям для вироблення нових підходів до організації та змісту освітніх процесів, спрямованих на вирішення управлінсько-організаційного, матеріально-технічного та фінансового, кадрового й методичного забезпечення.

Положення Концепції розвитку освіти України на 2015–2025 (далі – Концепція) роки є основою для системної реформи та переорієнтації освіти для забезпечення формування нового поля освітньої діяльності. Реалізація завдань Концепції потребує забезпечення цілісності навчального процесу у закладі вищої освіти, єдності теоретичної й практичної підготовки, безперервності формування професійних знань, вмінь і навичок, використання різних форм і методів якісного дистанційного навчання [5].

У Концепції розвитку дистанційної освіти в Україні зазначено, що метою створення системи дистанційної освіти є забезпечення загальнонаціонального доступу до освітніх ресурсів шляхом використання сучасних інформаційних технологій і телекомунікаційних мереж, створення умов для реалізації громадянами своїх прав на освіту [4].

Відповідно до Положення про дистанційне навчання завданням дистанційного навчання є забезпечення громадянам можливості реалізації конституційного права на здобуття освіти та професійної кваліфікації, підвищення кваліфікації незалежно від національності, роду та характеру занять, світоглядних переконань, місця проживання відповідно до їх здібностей [7].

Концептуальні засади щодо змісту й організації дистанційного навчання у КЗВО «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради визначено у Положенні про дистанційне навчання у закладі. У документі зазначено, що дистанційне навчання може бути реалізоване шляхом застосування дистанційної форми як окремої форми навчання; використання технологій дистанційного навчання для забезпечення навчання в різних формах (інституційній, індивідуальній, дуальній) [6].

Питання дистанційного навчання в Україні досліджено у працях О. Адаменко, А. Артюшенко, Х. Бекера, П. Брусилівського, В. Бикова, Г. Кедрова, А. Короткова, В. Кременя, Д. Смоліна. Тематика наукових досліджень охоплює такі напрями: «Освіта та управління», «Наукове забезпечення дистанційного навчання», «Питання теорії і практики дистанційного навчання». У дослідженнях науковців дистанційне навчання визначено як організацію навчального процесу, за якої викладач розробляє навчальну програму, що базується на самостійному навчанні студента.

Аналіз проблеми дистанційного навчання у професійній підготовці сучасного педагога дошкільної освіти та досвіду впровадження його в практику освітньої діяльності закладів вищої освіти показав, що це питання не досить вивчене та потребує подальшого дослідження.

Мета статті – розкрити організаційні та змістові аспекти професійної підготовки майбутніх вихователів в умовах дистанційного навчання.

Зазначимо, що дистанційне навчання – це прогресивна педагогічна технологія, яка ґрунтується на сучасних досягненнях у галузі інформаційних та телекомунікаційних технологій, а також на принципах самоосвіти [3, с. 94]. Дистанційне навчання визначається як таке, що припускає одержання освітніх послуг на відстані (здебільшого без відвідування закладів вищої освіти) за допомогою комп'ютерних і комунікаційних технологій і є універсальною, інтегративною формою навчання, яка створює умови для студентів, адаптовані до базового рівня знань і цілей здобувачів освіти [2].

Науковці розглядають дистанційне навчання як форму організації освіти, коли студенти віддалені від викладача у просторі і часі, але можуть підтримувати діалог за допомогою засобів комунікації. Так, Є. Долинський характеризує дистанційне навчання як форму здобуття освіти, за якої в освітньому процесі використовуються кращі традиційні та інноваційні засоби, а також форми навчання, засновані на комп'ютерних і телекомунікаційних технологіях. П. Федорук визначає дистанційне навчання як нову організацію освітнього процесу, зазначає, що застосування систем дистанційного навчання та практичне впровадження програмних засобів дозволяють зберегти якість традиційних технологій передачі знань і забезпечити підвищення результатів навчання студентів [2].

А. Андреев дистанційне навчання класифікує як синтетичну інтегровану форму навчання, яка базується на використанні традиційних і нових інформаційних технологій. У дослідженні В. Буряк зазначено, що дистанційне навчання – це особлива педагогічна технологія організації освітнього простору, яка характеризується особливостями стратегії взаємодії майбутнього фахівця з носіями та джерелами нових для нього знань. Особливістю такого навчання є самостійність і особистісна відповідальність за вибір програми дистанційної освіти, терміни і якість її проходження [1, с. 121].

Дотримуючись позиції учених (А. Андреева, В. Буряка, Є. Долинського, П. Федорука) щодо визначення поняття «дистанційне навчання», ми дійшли висновку, що дистанційне навчання – це інтерактивний процес взаємодії викладача та здобувачів освіти, який базується на індивідуальній роботі студентів, використанні глобальної комп'ютерної комунікації, що дозволяють здійснювати навчання на відстані і спрямовуються на оволодіння інформаційно-цифровою компетентністю.

Спираючись на ці підходи, ми з'ясували, що важливими константами професійної підготовки майбутніх педагогів дошкільної освіти за умов дистанційного навчання є розвиток аналітичного та критичного мислення; висока мотивація, розпізнавання та оцінка інформації, аргументів; встановлення інтерактивного спілкування між студентом і викладачем без забезпечення їх безпосередньої зустрічі та самостійне освоєння певного масиву знань і навичок за обраним курсом на основі використання цифрових технологій, спрямоване на отримання нових освітніх результатів.

Науковець І. Ляшенко визначає такі переваги дистанційного навчання: економія часу, яка передбачає можливість навчання у зручний час без відриву від роботи; зацікавленість молоді використанням сучасних інформаційних засобів; набуття досвіду й необхідної інформації за допомогою ресурсів мережі Інтернет; підтримка відкритого особистісно-орієнтованого і безперервного навчання людини протягом життя; можливість індивідуального та групового навчання; диверсифікація та удосконалення професійної підготовки у закладах вищої освіти шляхом задоволення різних потреб студентів; економічна ефективність, яка передбачає дешевшу вартість навчання порівняно із традиційним завдяки ефективному використанню навчальних приміщень, полегшеному коригуванню електронних навчальних матеріалів і доступу до них [7].

На нашу думку, дистанційне навчання має і негативні сторони: не всі студенти володіють алгоритмом обробки великої кількості інформації для вирішення потрібних завдань, умінням осмислено використовувати масиви даних; самостійно шукати дані та оцінювати медіа-джерела; проблеми з доступом до мережі Інтернет, *створенням електронного навчального контенту*, недостатнє забезпечення засобами ІКТ для дистанційного навчання. Для підвищення ефективності організації процесу дистанційного навчання необхідно проаналізувати існуючі методи і технології адаптації навчальних систем та обґрунтувати доцільність їх використання у професійній підготовці майбутніх фахівців.

Дистанційне навчання відбувається віртуально і відповідає запитам сучасного гіперінформаційного світу. На відміну від більшості традиційних навчальних середовищ, воно включає вміння працювати із друкованим, голосовим, аудіо-візуальним або цифровим контентом і є кроком до більш привабливої та доступної освіти, головними складниками якої є інтерактивність, мультимедіа, індивідуалізація, миттєвий зворотний зв'язок.

Реалізація принципів дистанційної освіти відбувається на основі впровадження сучасних комп'ютерних і телекомунікаційних технологій, під впливом яких складається така освітня система, в якій долаються обмеження традиційної системи освіти. Дистанційна освіта насичена інформаційними засобами, інформаційною продукцією, вона спрямовується на індивідуалізацію навчання та інтенсивне використання комп'ютерних технологій в освітньому процесі. Саме дистанційне навчання відкриває студентам доступ до альтернативних джерел інформації, підвищує ефективність самостійної роботи, дає абсолютно нові можливості для творчості, а викладачам дозволяє реалізовувати принципово нові форми і методи навчання із застосуванням концептуального моделювання явищ і процесів.

Одним із основних завдань сучасної освіти є підготовка фахівця, який вільно орієнтується у світовому інформаційному просторі, має знання та навички щодо пошуку, обробки та зберігання інформації, використовуючи сучасні комп'ютерні технології.

Переорієнтація навчання в коледжі до нових умов зумовила використання змішаних технологій, поєднуючи онлайн і офлайн освіту (кейс- та інтернет-мережеву), стратегії асинхронного дистанційного навчання; синхронного дистанційного навчання (офлайн-освіту); навчання на платформах соціальних мереж.

Для успішної та якісної організації освітнього процесу викладачі комплексно використовують певні технології дистанційного навчання: вебресурси на освітніх платформах Google classroom, Miyklas для відеоконференцій, онлайн-зустрічей, для спільної роботи – Zoom, Meet та інші онлайн-сервіси; для проведення індивідуальної роботи – Whats App, Viber; для проведення опитування та оцінювання – платформи Classtime, Online Test Pad та інші онлайн-сервіси, які стали основою для засвоєння базових навичок і забезпечення раціональної організації навчально-пізнавальної діяльності здобувачів освіти.

Дистанційне навчання – новий виклик для системи освіти, зумовлений реальною необхідністю змін. Він вимагає нових знань і вмінь, швидкого реагування, обрання дієвих онлайн-інструментів для проведення занять. Серед студентів спеціальності 012 «Дошкільна освіта» КЗВО «Луцький педагогічний коледж» Волинської обласної ради було організовано опитування щодо нових умов навчання в дистанційному форматі.

Ми з'ясували, що здобувачі освіти вбачають позитивні сторони у дистанційному навчанні. Зокрема, студенти можуть самостійно вирішувати, коли і скільки часу їм опрацьовувати навчальний матеріал, вчать будувати власний індивідуальний графік навчання. Важливим складником такого навчання вони вважають мотивацію, наявність комп'ютера або смартфона з підключенням до мережі Інтернет. На їхню думку, дистанційне навчання дає можливість обирати власний темп навчання, за потреби студенти можуть повернутися до вивченого матеріалу. Окрім того, здобувачі освіти можуть постійно спілкуватися онлайн із викладачами, займатися самоосвітою, використовуючи різні джерела.

На думку студентів, дистанційне навчання має такі переваги: сприяє формуванню критичного мислення, спрямовує на шлях самостійності й свідомості; дає можливість планувати свій час та ефективно використовувати його для саморозвитку, спілкуватися з викладачами у вайбер-групах, за допомогою електронної пошти, програми ZOOM, Meet. Вони вважають дистанційне навчання результативним і вбачають у подальшому його поєднання з очним навчанням.

Якісне дистанційне навчання – це насамперед якісний контент і зворотній зв'язок. Зручними у використанні студенти називають програми Zoom, Meet, які забезпечують інтерактивне проведення навчальних занять. Так, Zoom дозволяє комунікувати учасникам спілкування, об'єднуватися у команди, дає можливість працювати з віртуальною дошкою, презентаціями, відеоматеріалами, текстовими документами. Ще одна з переваг цієї програми – участь у спілкуванні всієї групи студентів.

Викладачі дещо видозмінюють завдання з урахуванням особливостей дистанційного навчання: пропонують активні форми навчання, залучають до створення інтелектуальних карт Mind maps, презентацій, відеозаписів ігор, руханок, спільно зі студентами аналізують відео занять у закладах дошкільної освіти.

Зазначимо, що дистанційне навчання активізує роботу студентів, спонукає їх працювати систематично та самостійно, розширює можливості для розкриття здібностей, розвиває творче мислення, самостійну пізнавальну діяльність. За таких умов роль викладача розглядається не лише як інформатора, а й як організатора, консультанта. Крім того, зростає обсяг роботи викладача щодо підготовки навчально-методичного забезпечення навчальних дисциплін, яке можна результативно використовувати за допомогою інформаційно-комунікативних технологій.

Оскільки студенти не мають можливості проходити педагогічну практику в закладах дошкільної освіти, тому методисти видозмінили графіки практики, адаптували їх до можливостей проведення в умовах навчальних аудиторій, використовуючи методичне забезпечення кабінетів фахових методик та інформаційно-комунікаційні технології. Студенти створюють презентації за допомогою сервісів Prezi, Canva, Haiku Deck, Crello, відеозаписи ігор, руханок, фрагментів занять, використовують аудіоказки, дидактичні матеріали, розміщені на сайтах для дітей «З Любов'ю до дітей», «Малютко TV», «Цікава наука», «Садочок ТБ», «Освіта дитини 21 століття», «Аудіо мама», «Цікаво грати»), освітній платформі «Всеосвіта».

Зазначимо, що студенти під час підготовки до педагогічної практики використовують ресурс «Вчимо і навчаємось на карантині: зміни в системі освіти», запропонований Міністерством освіти і науки України. У ньому міститься перелік ресурсів із вправами та завданнями для дітей дошкільного віку, поради батькам,

рекомендації для занять. Здобувачі вищої освіти вивчають інноваційні форми роботи з дітьми дошкільного віку в дистанційному форматі.

Висновки. Таким чином, дистанційне навчання є інноваційним, воно передбачає орієнтацію студентів на здатність до самоосвіти, самореалізації, пошуку новітньої інформації, сприяє одержанню якісно нового освітнього продукту; значно розширює інформаційне освітнє середовище, у якому здобувач відчуває себе комфортно, стає активним учасником освітнього процесу, збільшує можливості комунікації студентів і педагогів, надає доступ до інформаційних ресурсів, сприяє зростанню мотивації студентів до навчання, творчої самореалізації, оволодінню навичками роботи з ІКТ, що є необхідною умовою для здобуття знань в сучасному інформаційному освітньому просторі. Дистанційне навчання є ефективним доповненням традиційних форм освіти.

Подальші перспективи цього дослідження вбачаємо у вивченні особливостей впровадження змішаного навчання, яке є однією з кращих світових практик.

Використана література:

1. Безпала Т. Перспективи розвитку дистанційної освіти у ВНЗ I-II рівня акредитації. *XIV Міжнародна науково-практична інтернет-конференція: Проблеми та перспективи розвитку науки на початку третього тисячоліття у країнах СНД*. Переяслав-Хмельницький. 2012. С. 120–121.
2. Блощинський І. Г. Сутність і зміст поняття «дистанційне навчання» в зарубіжній і вітчизняній науковій літературі. *Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України*. 2015. Вип. 3. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnads_2015_3_4 (дата звернення: 24.12.2020).
3. Дем'яненко О. М. Перспективи розвитку дистанційної освіти в Україні. *Світові тенденції розвитку освіти : матеріали наукового семінару*. Київ : НУХТ, 2018. Вип. 15, Ч. 1. С. 90–94.
4. Концепції розвитку дистанційної освіти в Україні. URL: <http://uiite.kpi.ua/2019/06/03/1598/> (дата звернення: 24.12.2020).
5. Ляшенко І. В. Перспективи розвитку дистанційного навчання у вищій школі. URL: http://narodnaosvita.kiev.ua/?page_id=2682 (дата звернення: 24.12.2020).
6. Положення про дистанційне навчання в КЗВО «Львівський педагогічний коледж» Волинської обласної ради. URL: https://drive.google.com/file/d/1oG6drgoeRdl_fy43Tt5m7AbHWXS56qHe/view (дата звернення: 24.12.2020).
7. Положення про дистанційне навчання. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13#Text> (дата звернення: 24.12.2020).

References:

1. Bezpala T. (2012). Perspektyvy rozvytku dystantsiinoi osvity u VNZ I-II rinvnia akredytatsii [Prospects for the development of distance education in universities of I-II level of accreditation]. Proceedings from MIIM 12: *XIV Mizhnarodna naukovopraktychna internet-konferentsiia: Problemy ta perspektyvy rozvytku nauky na pochatku tretoho tysyacholittia u krainakh SND* (p. 120–121). Pereiaslav-Khmelnytskyi [in Ukrainian]
2. Bloschchynskiy I. H. (2015). Sutnist ta zmist poniattia «dystantsiine navchannia» v zarubizhnii ta vitchyzniani naukovii literaturi [The essence and content of the concept of «distance learning» in foreign and domestic scientific literature]. *Visnyk Natsionalnoi akademii Derzhavnoi prykordonnoi sluzhby Ukrainy – Bulletin of the National Academy of the State Border Guard Service of Ukraine, № 3*. *nbuv.gov.ua*. Retrieved from: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnads_2015_3_4 [in Ukrainian]
3. Demianenko O. M. (2018). Perspektyvy rozvytku dystantsiinoi osvity v Ukraini [Prospects for the development of distance education in Ukraine]. *Svitovi tendentsii rozvytku osvity – World trends in education : materialy naukovooho seminaru* (You. 3, Vols. 1), (p. 90–94). Kyiv : NUHT [in Ukrainian]
4. Kontseptsii rozvytku dystantsiinoi osvity v Ukraini [Conceptions of the development of distance education in Ukraine]. *uiite.kpi.ua*. Retrieved from: <http://uiite.kpi.ua/2019/06/03/1598/> [in Ukrainian]
5. Liashenko I. V. Perspektyvy rozvytku dystantsiinoho navchannia u vyshchii [Prospects for the development of distance learning in higher education]. *narodnaosvita.kiev.ua*. Retrieved from: http://narodnaosvita.kiev.ua/?page_id=2682 [in Ukrainian]
6. Polozhennia pro dystantsiine navchannia v KZVO «Lutskiy pedahohichnyi koledzh» [Volynskoi oblasnoi rady Regulations on distance learning in the Lutsk Pedagogical College of the Volyn Regional Council]. *drive.google.com*. Retrieved from: https://drive.google.com/file/d/1oG6drgoeRdl_fy43Tt5m7AbHWXS56qHe/view [in Ukrainian]
7. Polozhennia pro dystantsiine navchannia. [Regulations on distance learning]. *zakon.rada.gov.ua*. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13#Text> [in Ukrainian]

Bubin A. O., Boiarchuk S. I., Tsypluk A. M. Professional training of preschool education specialists in the conditions of distance learning: organizational and pedagogical aspects

Based on the study of scientific resources, the research of modern scientists on the theoretical principles of distance learning is analyzed, the essence of the concept of «distance learning» as a modern innovative form of learning is defined, organizational and methodological aspects of introduction of distance learning in the educational process on the basis of effective methods and technologies are revealed.

The authors highlight the advantages of distance learning as one that is provided by the relevant educational and information environment, the use of Internet resources, multimedia teaching aids and other electronic educational resources: orients students to a new style of learning with intensive use of information and communication technologies, programs and systems of remote communication, information supply and promotes the development of their skills and abilities for further lifelong learning; provides dialogic communication between all participants in the educational process and constant support at all stages of learning.

The idea of distance learning as a specific means of mastering a significant amount of educational information and a tool for self-actualization, self-improvement and self-realization, adaptation of students to new learning requirements in the conditions of transformation of the modern educational environment is substantiated. Distance learning is aimed at forming a high degree

of students' self-education based on their motivation to perform tasks, information and methodological support of students, the use of interactive methods. The authors emphasize that the organization of distance learning requires informational and methodological support, the use in the educational process of new advances in information technology, which ensure the manufacturability of leaning.

Key words: distance learning, professional training, preschool education specialists, information and communication technologies, educational platform.

УДК 378.147:[338.488.2:640.4]

DOI <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2020.78.08>

Бурак В. Г.

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОЇ СПРАВИ

Проаналізовано закордонний досвід підготовки майбутніх фахівців готельно-ресторанної справи. Досліджено практику масштабних реформ галузевої професійної освіти сфери туризму та готельно-ресторанної справи в рамках тісного міжуніверситетського співробітництва. Розглянуто досвід такої підготовки в закладах вищої професійної освіти країн-членів Всесвітньої туристської організації, якість якої зумовлена реагуванням на сучасні тенденції розвитку національних і світової економік в умовах глобалізації.

Інтенсифікація навчання відбувається шляхом інтеграції взаємозалежних напрямів: профілізації фундаментальної підготовки і фундаменталізації професійного навчання. Підтверджено, що вища професійна освіта Бельгії у процесі підготовки фахівців у сфері бізнесу та менеджменту, у тому числі й управління готельно-ресторанним і туристичним бізнесом, віддає перевагу міжнародно орієнтованому перспективному навчанням, пов'язаному зі світовою економікою, міжнародним бізнесом, оцифруванням, життєстійкістю бізнесу й етичними підходами.

Досліджено еталонний досвід розроблення і впровадження моделей професійної підготовки фахівців сфери гостинності Швейцарії, зазначено про унікальність та універсальність освітньо-професійних програм, суть яких полягає у зв'язку теорії і практики, підготовку на робочому місці, щорічне стажування у провідних закладах світу, ґрунтовну професійну підготовку завдяки опануванню загальних теоретичних і соціально-гуманітарних дисциплін.

Вивчено особливості практичної підготовки майбутніх фахівців туристичної галузі в університетах США, визначено перелік ключових вимог до фахівців туристичної індустрії, в тому числі й ресторанного господарства: організаторські й особисті якості, загальні компетентності, фахова предметність, морально-етичний компонент. За допомогою порівняння проаналізовано системи професійної освіти у сфері туризму в Російській Федерації, Україні, Республіці Білорусь, Туреччині, вказано на стимули зростання інтересу до України як туристичної держави.

Ключові слова: майбутні фахівці, готельно-ресторанна справа, сфера обслуговування, світові моделі професійної підготовки.

Сучасні дослідження науковців підтверджують необхідність такої якості вищої професійної освіти, яка дозволить майбутнім фахівцям вільно входити в реальне життя та брати активну участь у здійсненні перебудови української економіки й суспільства.

Сфера обслуговування є галуззю української економіки, яка динамічно розвивається останніми десятиліттями та включає в себе торгівлю, транспорт, фінансування, страхування. Освітні й рекреативно-спортивні заклади, туристичні агентства, готелі та ресторани, салони краси й спеціальні медичні заклади, радіо- та телестанції, консультаційні фірми, музеї, театри, кінотеатри, магазини й супермаркети належать до сфери послуг. Тому для її належного функціонування нагальною стає проблема модернізації вищої професійної освіти з метою створення такої моделі освітнього процесу, за якої оптимально поєдналися б кращі українські й закордонні традиції. Інтеграція гуманістичних традицій української педагогіки та світового досвіду виховання особистості фахівця, здатної до активних самостійних дій, дозволить створити динамічну, мобільну, конкурентоспроможну модель системи професійного навчання.

Мета статті – дослідження й аналіз зарубіжного досвіду підготовки майбутніх фахівців готельно-ресторанної справи.

Оскільки готельно-ресторанна справа тісно пов'язана з туристичною галуззю, в межах цього дослідження вважаємо за доцільне проаналізувати спільний закордонний досвід підготовки майбутніх фахівців вказаних вище сфер діяльності з огляду на його міждисциплінарний характер.

Вивченню практики світових країн-лідерів у сфері туристичного бізнесу присвячені наукові праці В. Антоненка, А. Віндюка, Г. Драпалюк, Ю. Закаулової, О. Кашинської, Л. Кнодель, О. Паламарчук, М. Польової, М. Попик, Л. Чорної. Іноземний досвід професійної підготовки фахівців готельно-ресторанної справи висвітлений у наукових дослідженнях Т. Божук, Т. Голикової, А. Корніяки, М. Лайко, Н. Масюк, С. Пенкальської, А. Пізама, М. Попик.